

INTRODUCCIÓ

D'ençà els primers anys del segle XX, el catalanisme polític experimenta un fort arrelament social que es mantindrà inalterable fins l'arribada de la dictadura franquista. L'any 1911, la Lliga Regionalista, hegemònica entre la burgesia, es posa al capdavant d'una campanya de reivindicació de l'autogovern per a Catalunya, el primer després de la pèrdua de llibertats que va suposar el Decret de Nova Planta promulgat per Felip V. Aquesta iniciativa va haver de superar molts entrebancs, però la manca de defalliment dels partits catalanistes, fent pinya per aquest objectiu comú al marge d'ideologies polítiques, va donar els seus fruits. Finalment, l'any 1904 es crea la Mancomunitat de Catalunya, una entitat administrativa d'abast regional conformada per les quatre diputacions provincials catalanes.

En el seu discurs de presa de possessió com a president de la Mancomunitat, Enric Prat de la Riba, que presidia també la Diputació de Barcelona, anuncia que, a partir d'aquest moment "Catalunya tindrà una institució que la representarà tota sencera, que donarà forma corporal a la seva unitat espiritual, que donarà una organització jurídica a la seva personalitat. I això sol ja és d'una transcendència extraordinària". Tot i que la Mancomunitat no va disposar mai de poder polític, que les seves competències es van limitar a les que ja tenien reconegudes les diputacions catalanes i que els seus recursos econòmics foren molt migrats, va dur a terme una important obra de govern. Destaquen, entre d'altres, la política educativa i cultural, amb la creació de la Biblioteca de Catalunya i d'una xarxa de biblioteques populars, la promoció de la tasca de l'Institut d'Estudis Catalans, la normalització lingüística i la construcció d'escoles per a la formació de funcionaris, de tècnics de grau mitjà i d'obers especialitzats; l'execució d'infraestructures i d'obra pública per modernitzar i vertebrar el país (xarxa telefònica, carreteres i camins veïnals, ferrocarrils secundaris...); les iniciatives socials, de beneficència i sanitàries, amb la creació de la Borsa de Treball i d'hospitals, asils i cases de maternitat, l'atenció als malats mentals i pobres i la creació d'un servei de sanitat; la modernització de l'agricultura, etc. Així mateix, cal destacar els intents de dotar Catalunya d'una organització política pròpia, que van culminar en la campanya autonomista endegada a les darreries de 1918.

El cop d'Estat de Miguel Primo de Rivera va marcar l'inici del final de la Mancomunitat. L'any 1925, la institució era desmantellada i les seves competències revertides a les diputacions provincials.

CONGRÉS UNIVERSITARI

1914 - 2014: LA PETJA DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

Per assistir al Congrés, cal inscriure's prèviament.

La inscripció és gratuïta. S'expedirà un certificat als qui acreditin una assistència mínima del 80%. **Inscripció fins el 10 de desembre.**

Aula Magna i Sala de Graus
Facultat de Dret, UAB · Edifici B
Carrer de la Vall Moronta, s/n
08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)

Departament de Dret Públic i Ciències Historicojurídiques
Tel. 935 811 300
Tramiteu la vostra inscripció online a:
www.uab.cat/departament/dret-public-ciencies-historicojuridiques

ORGANITZA

Càtedra
Enric Prat de la Riba
d'Estudis Jurídics Locals

COL-LABORA

16 i 18 DE DESEMBRE DE 2014

COMITÈ CIENTÍFIC:

Dr. Albert Balcells i González, catedràtic d'història contemporània, UAB
Dr. Manuel Ballbé i Mallol, catedràtic de dret administratiu, UAB
Dr. Jordi Casassas i Ymbert, catedràtic d'història contemporània, UB
Dr. Joaquim Ferret i Jacas, catedràtic de dret administratiu, UAB
Dr. Antoni Maria Jordà i Fernández, catedràtic d'història del dret i les institucions, URV
Dr. Antoni Milian i Massana, catedràtic de dret administratiu, UAB

DIRECCIÓ:

Dra. Judith Gifreu Font,
professora titular de dret administratiu i
directora de la Càtedra Enric Prat de la Riba
d'Estudis Jurídics Locals, UAB

16 DE DESEMBRE DE 2014

Sessió matí. Aula Magna, Facultat de Dret

9.00-9.15 h. / ACREDITACIONS

9.15-10.30 h. / INAUGURACIÓ

Dr. Ferran Sancho i Pifarré, rector Magnífic, UAB
Dra. Esther Zapater i Duque, degana, Facultat de Dret, UAB
Excm. Sr. Salvador Esteve i Figueras, president, Diputació de Barcelona
II·lm. Sr. Joan Giraut i Cot, president, Diputació de Girona
II·lm. Sr. Joan Reñé i Huguet, president, Diputació de Lleida
II·lm. Sr. Josep Poblet i Tous, president, Diputació de Tarragona
Sr. Miquel Roca i Junyent, titular de la Càtedra Enric Prat de la Riba d'Estudis Jurídics Locals

PANEL 1 CONTEXT HISTÒRIC I SOCIAL. LA GÈNESI DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

10.30-11.15 h.
EL CONTEXT SOCIAL I ECONÒMIC DE LA CATALUNYA DE PRINCIPIS DEL SEGLE XX

Dr. Jordi Maluquer de Motes i Bernet,
catedràtic d'història econòmica, UAB

11.15-11.45 h. / Descans

11.45-12.30 h.
**L'EVOLUCIÓ DEL CATALANISME POLÍTIC
I LA GESTACIÓ DE LA MANCOMUNITAT**

Dra. Judith Gifreu i Font,
professora titular de dret administratiu, UAB

12.30-13.15 h.
**ENRIC PRAT DE LA RIBA, L'ARTÍFEX DE LA
MANCOMUNITAT. JOSEP PUIG I CADAFALCH,
EL SEU CONTINUADOR**

Dr. Albert Balcells i González,
catedràtic d'història contemporània, UAB

13.15-14.00 h.
LA MANCOMUNITAT I EL MUNICIPALISME
Sr. Xavier Forcadell i Esteller, coordinador general
i coordinador dels actes de celebració del centenari
de la Mancomunitat, Diputació de Barcelona

Sessió tarda. Sala de Graus, Facultat de Dret

PANEL 2
**ORGANITZACIÓ I COMPETÈNCIES
DE LA MANCOMUNITAT**

16.00-16.45 h.
**LES COMPETÈNCIES DE LA MANCOMUNITAT.
DELEGACIONS I TRASPASSOS**
Dr. Enric Argullol i Murgadas,
catedràtic de dret administratiu, UPF

16.45-17.30 h.
**ELS RECURSOS FINANCERS
DE LA MANCOMUNITAT.
LA POLÍTICA D'EMPRÈSTITS**
Sra. Aurora Madaula i Giménez,
investigadora de la Càtedra Josep Termes,
Departament d'Història Contemporània, UB

17.30-17.45 h. / Descans

17.45-18.30 h.
**ELS PROJECTES ESTATUTARIS
EN TEMPS DE LA MANCOMUNITAT**
Dr. Manuel Gerpe i Landín,
catedràtic de dret constitucional, UAB

18 DE DESEMBRE DE 2014

Sessió matí. Sala de Graus, Facultat de Dret

PANEL 3
**EL LLEGAT DE LA MANCOMUNITAT
DE CATALUNYA**

9.15-10.00 h.
**EL CATALÀ A LA MANCOMUNITAT:
NORMATIVA, PROMOCIÓ I OFICIALITAT
DE FACTO. EL PRECEDENT
DE L'OFICIALITAT DE IURE**
Dr. Antoni Milian i Massana,
catedràtic de dret administratiu, UAB

10.00-10.45 h.
LA PROMOCIÓ DE LA FUNCIÓ PÚBLICA CATALANA
Dr. Joaquim Ferret i Jacas,
catedràtic de dret administratiu, UAB

10.45-11.15 h. / Descans

11.15-12.00 h.
**L'ORDENACIÓ DEL TERRITORI:
LA PLANIFICACIÓ DE LES
INFRAESTRUCTURES DE COMUNICACIÓ
(CARRETERES, FERROCARRILS I TELEFONIA)**
Dr. Martí Bassols i Coma, catedràtic emèrit
de dret administratiu, Universitat d'Alcalá de Henares

12.00-12.45 h.
L'ESCOLA DEL TREBALL
Dra. Maria Jesús Espuny i Tomás,
professora titular d'història del dret, UAB

12.45-13.30 h.
**LA BASE DEL PROJECTE DE LA MANCOMUNITAT:
L'OBRA EDUCATIVA I CULTURAL**
Dr. Agustí Colomines i Companys,
professor titular d'història contemporània, UB

13.30-14.15 h.
LES POLÍTIQUES DE BENEFICÈNCIA I SANITAT
Dr. Ferran Sabaté i Casellas,
professor associat i cap de la Unitat d'Història
i Ètica Mèdica, Facultat de Medicina, UB

Sessió tarda. Sala de Graus, Facultat de Dret

PANEL 4
**MANCOMUNITAT I CONTEXT
INTERNACIONAL**

16.00-16.45 h.
LA GRAN GUERRA I LES NACIONALITATS
Dr. Enric Pujol i Casademont,
professor associat d'història contemporània, UAB

16.45-17.30 h.
CONCLUSIONS DEL CONGRÉS I CLOENDA
Dr. Jordi Casassas i Ymbert,
catedràtic d'història contemporània, UB
Dra. Judith Gifreu Font,
professora titular de dret administratiu i directora de la
Càtedra Enric Prat de la Riba d'Estudis Jurídics Locals,
UAB